

KORKUT ATA TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi
The Journal of International Turkish Language & Literature Research

Sayı/Issue 10 (Mart/March 2023), s. 835-854.
Geliş Tarihi-Received: 21.12.2022
Kabul Tarihi-Accepted: 11.03.2023
Araştırma Makalesi-Research Article
ISSN: 2687-5675
DOI: 10.51531/korkutataturkiyat.1222616

Adbilim Açısından Osmaniye Hasanbeyli İlçesinde Kullanılan Lakaplar

Names Used in Osmaniye Hasanbeyli District in Terms of Onomasiology

Hayrettin YİĞİT*
Hasan DİNÇ**

Öz

Lakaplar, kişinin sosyal hayat içerisindeki davranış, tutum ve görünümüne bağlı olarak toplum tarafından kişiye sonradan verilen adlandırmalardır. Adbilim alanı içerisinde kişi adbiliminin özel bir türü olan lakaplar, içerisinde bulunulan kültürel hayatın özelliklerini yansıtan ve gözleme dayalı olarak verilen yakıştırma adlardır. Kişiye lakap verilirken kişinin eylemleri, fiziksel özellikleri, mensubiyeti ve ruhsal yönü dikkate alınmaktadır. Bu nedenle lakapların verilmesinde sosyal, kültürel, tarihsel ve psikolojik açıdan birçok etmenler vardır. Dolayısıyla lakapların derlenip yorumlanması tarih, psikoloji, sosyoloji ve halk bilimi ve dilbilimi gibi alanları da etkilemektedir. Lakap takmak Türk toplumunda köklü bir gelenektir. Kişinin olumlu veya olumsuz davranış-ları, fiziksel özellikleri, mesleği, soyu kısaca her şeyi değerlendirilmektedir. Çoğu zaman kişiye duyurulmadan verilmektedir.

Günümüzde lakapların kullanımı büyük yerleşim yerlerinde azalsa da küçük şehirlerde, ilçelerde, köy ve kasabalarda; akrabalık ilişkilerinin ve tanışıklığın fazla olduğu yerlerde kullanılmaya devam etmektedir. Osmaniye iline bağlı Hasanbeyli ilçesi de lakap verme geleneğinin devam ettiği yerlerden bir tanesidir. Bu çalışmada da Osmaniye ili Hasanbeyli ilçesinde 2020-2021 yıllarında derlenmiş olan lakaplar, betimsel araştırma yöntemiyle adbilimin özelliklerine uygun olarak tasnif edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada elde edilen yüz altmış bir adet lakap anlamına, kelimelerin kökenine ve yapısına göre gruplandırılmış ve lakapların verilme nedenleri kaynak kişilerin vermiş olduğu bilgiye dayalı olarak açıklanmıştır. Lakapların verilme nedeni açıklanırken kelime yapısı ve kökenleri de verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Ad bilim, lakap, Hasanbeyli, kültür.

Abstract

Nicknames are the names given to the person by the society depending on the behavior, attitude and appearance of the person in social life. Nicknames, which are a special type of personal onology in the field of onomastics, are ascription names that reflect the characteristics of the cultural life in which they live and are given based on observation. When giving a nickname, the actions, physical characteristics, affiliation and spiritual aspects of the person are taken into account. For this reason, there are many social, cultural, historical and psychological factors in giving nicknames. Therefore, the compilation and interpretation of nicknames also affects fields such as history, psychology, sociology and folklore and linguistics. Giving nickname is a deep-rooted tradition in Turkish society. Positive or negative

* Dr., MEB, e-posta: ograsyigit@gmail.com, ORCID: 0000-0002-0030-0930.

** MEB, e-posta: munifdinc80@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-9460-8062.

behaviors of the person, physical characteristics, profession, lineage, briefly everything is evaluated. Most of the time, it is given to the person without announcing.

Today, even if the usage of nicknames has decreased in large settlements, in small cities, districts, villages and towns; it continues to be used in places where kinship relations and acquaintance are high. Hasanbeyli, district of Osmaniye province, is one of the places where the tradition of giving nicknames continues. In this study, the nicknames compiled in the Hasanbeyli, district of Osmaniye province, in the years 2020-2021 were tried to be classified in accordance with the onomastic features with the descriptive research method. One hundred and sixty-one nicknames obtained in the research were grouped according to their meaning, origin and structure of the words, and the reasons for giving nicknames were explained based on the information given by the sources. While the reason for giving nicknames were being explained, the structures and the origins of the words were also given.

Keywords: Onomasiology, nickname, Hasanbeyli, culture.

Giriş

İnsanoğlu, yaşamının ilk günlerinden itibaren gözlem ve deneyimleri doğrultusunda somut ve soyut her şeyi zihninde anlamlandırmaya ve adlandırmaya çalışmıştır. Yaşamı boyunca kazanılan deneyimleri düşünce-dil bağlamı içerisinde adlandırarak kavrayabilmiş, bir nesnenin bütün özelliklerini öğrenirken onu adlandırarak daha belirgin hâle getirmiştir. (Vendryes, 2001, s. 21). Örneğin "insan" kelimesiyle, insanın bütün özelliklerini zihninde canlandırmış ve onu bir şema içerisine yerleştirmiştir. Aynı zamanda zihninde var olan bir yetiyle insanı bir sınıf ve genel kavram içerisine koyarak adlandırmıştır. Kişileri ve nesnelere tanımlamasında, tanımlamasında ve anlamlandırmasında kullandığı bu adlar ve adlandırmalar iletişim sırasında insanlara büyük kolaylıklar sağlamıştır.

Adlar, bir milletin geçmişten günümüze uzanan zihinsel ve ruhsal yaşantısının ifade edilmiş biçimidir (Aksan, 1995, s. 15). Bir milletin tarihine, kökenine, gelişim sürecine, diline, sosyal ve kültürel hayatına ışık tutan önemli şifrelerdir. Ad verme, Türk kültürü içerisinde de bireyin kimliğini, varlığını somutlaştıran basit bir olgudan çıkıp büyük bir folklor olayı olarak görülmüştür (Parlak Kalkan, 2020, s. 200). Türk destanlarında ve hikâyelerinde kültürümüzün önemli bir unsuru olan ad verme işlemi, kahramanlık gösteren veya topluma yararlı bir işte bulunan kahramana birtakım törenlerle ya da ritüellerle verilmiştir. Türk kültürüne ait önemli bilgiler içeren Dede Korkut hikâyelerinde kahramanlara Dede Korkut tarafından halk önünde yapılan törenle isimleri verilmiştir. Boğaç, Bamsı Beyrek ve Basat gibi hikâyeye kahramanları gösterdikleri kahramanlıktan sonra isimlerini almışlardır. Oğuz Kağan Destanında ise Oğuz'un olağanüstü doğumu ve kişiliği ayrıca ilk kahramanlığını halkına hizmet adına yapmış olması, adına yaraşır bir lider adayı olan kahramanın topluma kabul edilmesi adına yapılan ad verme töreni, toplumun üyeleri tarafından değil; bizzat kendisinin ad alması ile gerçekleşmiştir (Kızıloğlu, 2021, s. 51)

İnsanların dış dünyayı algılayarak zihin dünyasında tasarladığı bütün kavramları adlandırması dilbiliminin alt dalı olan adbilim (onomastik) alanı içerisinde ele alınmıştır. Adbilimi, zaman içerisinde adların tarihini, kökenini, oluşumunu, gelişim sürecini, sosyo-kültürel özelliklerini, yayılma alanını, yapısını, ifade edilmiş biçimini, işlevini, kullanım biçimlerini inceleyen bir disiplin hâline gelmiştir (Keskin, 2021, s. 55). Ad bilimi içerisinde yer alan kişi adları da bireysel, toplumsal, ekonomik ve kültürel seviyelerde işleyen farklı dinamiklerin ortak etkileşiminin bir sonucu olarak zihinde kodlanmış toplumsal düşüncenin yansımasıdır. Bu yönüyle ad bilimi içerisinde kişi ad bilimi (antroponimi) müstakil bir alan hâline gelmiş ve şahıs adlarını, soy adlarını, göbek adlarını, takma adları, lakapları, mahlasları, rumuzları, unvanları ve sülale adlarını köken, dil, tarih ve kültürel açıdan inceleyen bir alan olmuştur (Zengin, 2014, s. 123).

Arapça kökenli bir kelime olan “lakap” sözcüğü de halk bilimi ve kişi adbilim alanı içerisinde en fazla araştırılan kavramlardan biridir. İslamiyet öncesi dönemde “er at” söz öbeğiyle modern Türkçede ise “Takma ad, yakıştırma” (Şahin, 2015, s. 37) kavramlarıyla ifade edilen lakap, “Asıl ada sonradan eklenen ve kişinin herhangi bir özelliğinden dolayı verilen isim, kişiye herhangi bir özelliği dolayısıyla kendi grup kültürü bağlamında sonradan verilen isim” (Boyras, 1998, s. 3-6); “...kişinin ilk isminden sonra, bir kimsenin üstünlük veya eksikliğini belirtmek; övmek veya yermek amaçlı kendisine yakıştırılmış veya takılmış adlar” (Keskinılıç, 2014, s. 1), “Bir kimseye veya bir aileye kendi adından ayrı olarak sonradan takılan, o kimsenin veya o ailenin bir özelliğinden kaynaklanan ad” (Oğuz, 2008, s. 1127), Türkçe Sözlük’te ise “Bir kimseye, bir aileye kendi adından ayrı olarak sonradan takılan, o kimsenin veya o ailenin bir özelliğinden kaynaklanan ad” (2011, s. 1572) olarak tanımlanmıştır.

Bir toplumda belli bir etkileşim sürecinde ortaya çıkan lakaplar, sosyal yaşam içerisinde kişilerin göze çarpan özelliğini fark eden herkes tarafından verilebilmektedir. Daha çok toplum tarafından itibar gören, güngörmüş ve zeki kişiler tarafından verilmektedir. İlk önce sadece takan kişinin kullandığı lakaplar şayet kabul görürse ailesi ve toplumun diğer üyeleri tarafından da kullanılmaktadır. Böylece zamanla kişinin adından daha etkin kullanılarak o kişinin isminin yerini dahi alabilmektedir (Yıldırım, 2019, s. 274).

Lakaplar, yeni doğan bir çocuğa isim verilirken gösterilen hassasiyetlerden uzak bir şekilde verilmektedir (Boyras, 1998, s. 107) Kişinin toplum içerisinde gösterdiği olumlu veya olumsuz davranışlarına özgü olarak o kişiye yakıştırılmaktadır. Bu nedenle bazı lakaplar kişileri toplum içerisinde değerli kılıp yüceltirken bazıları da kişiyi değersizleştirerek küçültüp tahkir edebilmektedir. Çoğu zaman kişiye duyurulmadan toplum içerisinde kullanılan lakaplar, toplumun gizemli ve büyülü anlaşma biçimi olarak görülmektedir (Yıldırım, 2019, s. 274). Lakaplar, davranışların gözlenmesine dayalı olarak verildiği için toplum düzeninin sağlanmasında ve iyileştirilmesinde de etkili olabilmektedir. Kişi aykırı bir davranış sergilediğinde kendisine olumsuz bir adlandırmanın yakıştırılacağını düşündüğü için kendisine çekidüzen verebilmektedir. Bu durum özellikle küçük yerleşim alanlarında daha fazla görülmekte ve kişiler buldukları ortamlarda davranışlarını kontrol etme güdüsü geliştirmektedir.

Lakaplar, bir milletin iç dinamikleri içerisinde ortaya çıkan kavramlardır. Bir topluluk içerisindeki kültürel farklılıklara göre çeşitlilik kazanmaktadır. Bireyin içinde yaşadığı toplumun kültür yapısı kişiye verilen lakabın neye dayalı olarak verileceğini ortaya çıkarmakta ve bu aldığı isim sadece o kültür grubu yada grupları içerisinde sınırlı kalmaktadır. Günümüzde halk nezdinde de yaygınlık oranı gittikçe azalmış olan lakapların toplumsal boyutunun aksine özellikle Anadolu’nun küçük yerleşim birimlerinde ve insan ilişkilerinin daha yoğun ve sıkı olduğu mahallelerde kişilerin bireysel özelliklerine bağlı olan kişisel boyutu yaygın bir şekilde devam etmektedir (Kardaş, 2018, s. 212). Geleneksel yaşam tarzının sıkı sıkıya korunduğu yerlerde çoğunlukla kişiye, şahsına bağlı dinî, etnik, fizikî özellik, ahlakî durum, memleket, gelir seviyesi, eğitim durumu gibi sebeplerle türlü yakıştırmalar yapılmakta ve bu özellikleriyle tanınmaktadır (Coşar, 2003, s. 27).

Hasanbeyli Coğrafi ve Tarihî Özellikleri¹

¹ Bu bölümde verilen bilgiler, Hasanbeyli Belediyesi (www.hasanbeyli.bel.tr) sitesinden faydalanılarak elde edilmiştir.

Hasanbeyli, Çukurova'yı doğuya bağlayan Nurdağı Geçidi üzerinde, Amanos Dağının (Gavur Dağları) doğu yamaçları üzerinde kurulu olan ilçedir. 2021 yılında yapılan sayıma göre ilçenin nüfusu 4652'dir. 750 rakımlı, engebeli ve dağlık bir arazi üzerinde kurulu ilçenin bitki örtüsü fundalık, çam, meşe, demircik ve kesme ağaçlarından (ormanlık alanlardan) oluşmaktadır. İlçenin geçmişi 5 ila 7 bin yıl öncesine kadar dayanmaktadır. Bölgede; Sümerler, Elâmlar, Babiller, İyonlar, Mısırlılar, Finikeliler, Romalılar ve Osmanlılar yerleşerek çeşitli uygarlıklar kurmuştur. Türklerin 1071'de Anadolu'ya gelişleriyle birlikte bölge Türk hâkimiyetine girmiştir. 4-5 yüzyıl önce yöreye nereden geldiği kesin olarak bilinmeyen Hasan Bey adındaki bir şahsın yöreye yerleşmesiyle Hasanbeyli adını almıştır.

Yöntem

Lakap takmak Türk toplumunda köklü bir gelenektir. Kişiyi lakap verilirken kişinin eylemleri, fiziksel özellikleri, mensubiyeti ve ruhsal yönü dikkate alınmaktadır. Kişiyi verilen lakapların mutlak surette sosyal, kültürel, tarihsel ve psikolojik bir sebebi vardır. Dolayısıyla lakapların derlenip analiz edilmesi tarih, sosyoloji ve halk bilimi gibi farklı disiplinlere katkı sağlamaktadır.

Bu çalışmada Osmaniye ili Hasanbeyli ilçesinde 2020-2021 yıllarında derlenmiş olan lakaplar betimsel araştırma yöntemiyle adbilimin özelliklerine uygun olarak tasnif edilmeye çalışılmıştır (Dinç, 2021, s. 328). Araştırmada elde edilen yüz altmış bir adet lakap anlamına, kelimenin kökenine ve yapısına göre gruplandırılmış ve lakapların verilmiş nedenleri kaynak kişilerin vermiş olduğu bilgiye dayalı olarak açıklanmıştır.

1. Anlam Bakımından Lakaplar

Lakaplar, sosyal hayat içerisinde kişinin bütün özellikleri gözlemlenerek verilen yakıştırmalardır. Bazı lakaplar insanın boyu, kilosu, yüz rengi, burnu, gözleri, kulakları, hatta elleri ve ayakları, saç, saçının rengi gibi fiziki yapısıyla alakalı olarak verilirken bazıları davranışlarına, soyuna, etnik kökenine, mesleğine, dinî yaşamına bağlı olarak verilebilmektedir. Hasanbeyli ilçesinde kullanılan lakapların da anlam bakımından tasnifi şu şekildedir:

1.1. Etnik Kökene Bağlı Lakaplar

Etnik köken, ortak bir geçmişe, dile, ırka, kültüre sahip insanların bağlı bulunduğu köken olarak ifade edilmektedir. Yörede sülale ismi olarak bir tane lakap kullanılmıştır.

Kürt (Aliler).

1.2. Dinle Münasebete Bağlı Lakaplar

Dini yaşamlarının merkezine alıp ona göre hayatlarını sürdüren veya üfürükçülük yaparak, muska yazarak para kazanan kişilere verilen lakaplardır.

Hacılar, Hocalar, Şih (Aliler), Şeytan (Ahmet), Cinder (Mehmet), Cindil (Dede).

1.3. Aile, Akraba, Soy ile İlgili Durumlara Bağlı Bakaplar

Yörede aile, akraba, soyla ilgili lakaplar en çok kullanılan lakaplardır. Genellikle kişiler hangi sülaleye bağlıysa isminin önünde o sülale ismiyle tanınmaktadır.

Fettahlıoğulları, Karayiğitler, Demirciler, Bekir Ağalar, Ağalar, Hamitler, Haytalar, Fakılar, Hatunkızlar, Kabişler, Tondeyler, Çürükler, Pan(Aliler), Somaçlar, Arkacılar, Aynallar, Necatiler, Kahveciler, Kenanlar, Hacılar, Hocalar, Kel (Aliler), Seterekler, Şih (Aliler), Göbelekler, Kara (Omarlar), Mahmutlar, Süllüler, Ağcalar, Kerimler, İbişler, Kayışlar, Elifler, Mustuk(İbrahim), Taşbaşoğulları, Kara (Mahmutlar), Avcılar, Kör Ağalar, Baddallar, Fatmallar, Hamzalar, Muhtar (Hasanlar), Tekerekler, Kürt (Aliler), Iraşolar, Göncüler, Tüysüzler, Tıkalaklar, Bostancılar, Kahyalar, Gücce(Aliler).

1.4. Davranışa Bağlı Lakaplar

Lakaplar, çoğu zaman kişinin toplum içerisinde göstermiş olduğu hal ve hareketlere dayalı olarak verilmektedir. Yörede de bu lakaplar çok fazla kullanılmış ve hem olumlu hem de olumsuz davranışlarına bağlı olarak verilmiştir.

1.4.1. Olumlu Tutum ve Davranışa Bağlı Lakaplar

Bey (Mustafa), Dal (Emine), Müdür (Mustafa), Erkek (Abdullah), Başkan (Ökkeş), Dede (Hasan), Muhtar (Eşe), İbiz (İbrahim), Cefaar (Mustafa), Kokulu (Emmi), Dokuzlu (Osman), Çiçek (Muzo), Hayta (Hösün), Erbakan (Hasan), Koç (Yusuf), Şişik (Halil), Mençik (Ökkeş).

1.4.2. Olumsuz Tutum ve Davranışa Bağlı Lakaplar

Yamık (Hanifi), Gerekmez (Mehmet), Çakal (Hasan), Kirli (Mahmut), Şeytan (Ahmet), Çakal Kızı (Emine), Cino (Ahmet), Zortuk (Mustafa, Habib), Duman (Mehmet), Tembel (Ali), Sestenmez (Mehmet), Pat (Ali), Deli (Hasan), Bıdıbıdı (Mehmet, Emine), Sert (Habip, Yusuf), Deli Palta, Teke (Mehmet), Aykırı (İbrahim), Karadöl (Mehmet), Pan (Aliler), Çakal Kızı (Emine), Cırt (Ali), Gerekmez (Mehmet), Kirli (Mahmut), Çöddü (Hasan), Köfte (Fatma), Eşekli (Fatma), Çapıt (Ömer).

1.5.1. Dış Görünüşe Bağlı Lakaplar

Kişinin fiziksel yapısına, görüntüsüne bağlı olarak verilen lakaplardır. Bu lakaplar boyu, kilosu, yüz rengi, burnu, gözleri, kulakları, hatta elleri ve ayakları, saç, saçının rengi gibi fiziki yapısına bağlı olarak veya bir engel ve kusurla alakalı olarak verilmiştir.

1.5.1.1. Fiziki Duruma Bağlı Lakaplar

Kel (Mehmet, Aliler), Uzun (Hasan), Arap (Hacı), Koca (Hamza), Bıyık (Hösün), Sarı (Mehmet), Kara (Mehmet), Kara(Omar), Yassı (İbrahim), Göv(Çocuk), Dik (Halil), Çolak (Kadir), Kamış (Ali), Firik (Mehmet), Kara (Dede), Ala (Hasan), Ağca (Mehmet), Koç (Yusuf), Şişik (Halil), Kırmızı (İbrahim), Koca (Hösün), Güccük(Hösün), Çil (Mustafa), Koca Demirci, Kılıboz.

1.5.1.2. Dış Görünüşteki Bir Engel veya Kusura Bağlı Lakaplar

Dişlen (Mahmut), Diş (Hösün), Kör (Ağalar, Dede), Kör (Ağalar, Dede), Güccük(Ökkeş), Yassı (İbrahim), Çolak (Kadir), Topal (Ali, Mustafa), Kuru (Halil), Köse (Ökkeş), Güccük (Ökkeş, Hösün), Çil (Mustafa), Diş (Hösün), Kel (Mehmet, Aliler), Tüysüzler, Gücce(Ali), Dingiş (Ökkeş), Dişlen (Mahmut).

1.6. Mesleklerle İlgili Lakaplar

Meslek, insanın yaşamını sürdürebilmek için icra ettiği ve genellikle yoğun bir eğitim, çalışma, bilgi birikimi sonucunda kazandığı unvanın adıdır. Yörede meslekle ilgili

verilen lakaplar, kişinin yaşamı boyunca yapmış olduğu işle kendisini özdeşleştirmesi sonucunda verilmiş ve halk arasında bu lakapla tanınmıştır.

1.6.1. Satılan Ürüne veya Üretilen Malzemeye Bağlı Lakaplar

Demirci (Hasan), Kalaycı (Mustafa), Değirmenci (Hamza, Ökkeş), Tüfekçi (Ökkeş), Semerci (Ali), Bıçakçı (Muhammet), Körmenci (Ali), Kazakçı (İbrahim).

1.6.2. Mesleğin İcrasına Bağlı Lakaplar

Tahsildar (Ali), Gardiyan (Mustafa, Mehmet, Ali, Hösün), Minibüsçü (Ökkeş), Kamyoncu (Ali), Hızarcı (Ali), Tahsildar (Osman), Taksici (Ökkeş), Bekçi (İsmail), Bakkal (Mevlüt), Mustafa (Hoca), Çoban (İbrahim), Çerçi (Hösün), Kahveci (Ökkeş), Sıvacı (Çavuş), Bastoncu (İbrahim), Ormancı (İbrahim), Çavuş (Hasan), Usta (Hacı), Nuri (Çavuş), Paşa (İbrahim), Mülazım (Ökkeş), Muhtar (Hasan), Süvari (İbrahim), Tüccar (Mehmet).

1.7. Bir Olayla İlgili Lakaplar

Bu lakaplar toplum içerisinde yaşanan bir olay sonucunda verilmiştir.

Cebelli Kızı, Maraşlı (Kızı), Oyuncu (Ahmet), Almancı (Ökkeş), Cinder (Mehmet), Kıracı (Kızı), Kaymakam (Kazım), Müdür (Mustafa), Gerekmez (Mehmet), Padişah (Ali).

1.8. Renklerle İlgili Lakaplar

Renkle ilgili lakaplar, kişinin ten rengine bağlı olarak verilmiştir.

Sarı (Mehmet), Kara (Mehmet, Omar, Mahmutlar, Dede), Göv (Çocuk), Ala (Hasan), Karadöl (Mehmet), Karayigitler, Kırmızı (İbrahim).

1.9. Hayvan Adlarıyla İlgili Lakaplar

Hayvan adlarıyla ilgili lakaplar, davranış ve harekete bağlı olarak ya da benzerlik ilişkisine dayalı olarak verilmiştir.

Koç (Yusuf), Şişik (Halil), Eşekli (Fatma), Godaz (Mehmet), Çakal Kızı (Emine), Mençik (Ökkeş).

1.10. Bitki Adlarıyla İlgili Lakaplar

Bitki adlarıyla ilgili lakaplar, davranış, tutum veya yaptıkları işe bağlı olarak verilmiştir.

Çiçek (Muzo), Göbelekler, Bostancılar.

1.11. Yansıma Sözcüklerden Meydana Gelen Lakaplar

Yansıma sözcüklerden oluşan lakaplar, tutum ve davranışa bağlı olarak verilmiştir.

Pat (Ali), , Cırt (Ali), Tıkalak (Osman), Zortuk (Mustafa, Habip).

1.12. Kaba Söz Özelliği Taşıyan Lakaplar

Kaba söz özelliği taşıyan lakaplar, kişinin toplum içerisinde göstermiş olduğu olumsuz hareketlere bağlı olarak verilmiştir.

Yamık (Hanifi), Cırt (Ali), Gerekmez (Mehmet), Çakal (Hasan), Dişlen (Mahmut), Kirli (Mahmut), Şeytan (Ahmet), Duman (Mehmet), Çöddü (Hasan), Zortuk (Mustafa, Habip), Çakal Kızı (Emine), Cino(Ahmet), Köfte (Fatma), Eşekli (Fatma).

2. Köken bakımından lakaplar

Köken bakımından lakaplar, Türkçe lakaplar, yabancı lakaplar ve kökeni belli olmayanlar olarak ayrılmıştır. Türkçe Sözlük ve Derleme Sözlüğünde yapılan tarama sonucunda gruplandırma yapılmıştır.

2.1. Köken Bakımından Türkçe Lakaplar

Ağalar, Ağcalar, Avcılar, Arkacılar, Bekir Ağalar, Demirciler, Demirci (İbrahim), Çürükler, Fakılar, Göncüler, Hatunkızlar, Tekerekler, Haytalar, Kayışlar, Uzun (Hasan, Ali), Koca (Hamza, Hösün, Demirci), Bekçi (İsmail), Kabişler, Bıçakçı (Muhammet), Bıyık (Hösün), Dişlen (Mahmut), Teke (Mehmet), Sarı (Mehmet), Kara (Mehmet, Omar, Dede), Erkek (Abdullah), Kör (Ağalar, Dede), Gücce (Ali), Güccük (Ökkeş), Filik (Mehmet), Bıdıbıdı (Emine, Mehmet), Çöttü (Hasan), Yassı (İbrahim), Göv (Çocuk), Dik (Halil), Çolak (Kadir), Topal (Ali), Çavuş (Hasan), Nuri (Çavuş), Topal (Mustafa), Ormancı (İbrahim), Oyuncu (Ahmet), Kazakçı (İbrahim), Çenteli (Mehmet), Hoylu (Rabiye), Godaz (Mehmet), Tozo (Hösün), Tüfekçi (Ökkeş), Kamış (Ali), Firik (Mehmet), Pan (Aliler), Sıvacı (Çavuş), Ala (Hasan), Mençik (Ökkeş), Ağca (Mehmet), Koç (Yusuf), Şişik (Halil), Kiriz (Abdo), Kırmızı (İbrahim), Dokuzlu (Osman), Kuru (Halil), Kıracı (Kızı), İbiz(İbrahim), Köse (Ökkeş), İbiz (İbrahim), İbiş (Abdullah), Madış (İbrahim), Güccük (Hösün), Körmenci (Ali), Çil (Mustafa), Hayta (Hösün), Dingiş (Ökkeş), Kevli (Ahmet), Dede (Hasan), Filik (Mehmet), Göbelek (Kalender), Karadöl (Mehmet), Kılıboz, Cindil (Dede), Diş (Hösün), Çöttü (Hasan).

2.2. Köken Bakımından Yabancı Lakaplar

Şeytan (Mehmet), Kel (Mehmet, Aliler), Fettahloğulları, Baddallar, Padişah (Ali), Bostancılar, Çerçi (Hösün), Hacılar, Hocalar, Hamitler, Kenanlar, Şih (Aliler), Mahmutlar, Kerimler, İbişler, Elifler, Fatmallar, Necatiler, Kürt (Aliler) Hamzalar, Tahsildar (Ali), Gardiyan (Mustafa), Gardiyan (Mehmet), Sert (Habip, Yusuf), Semerci (Ali), Taksici (Ökkeş), Kahyalar, Kahveciler, Kahveci (Ökkeş), Kaymakam (Kazım), Bakkal (Mevlüt), (Mustafa) Hoca, Süllü (Ökkeş), Muhtar (Eşe), Çöddü (Hasan), Cebelli (Kızı), Çoban (İbrahim), Habo (Habip), Süvari (İbrahim), Tüccar (Mehmet), Muhtar (Hasan), Cefaar (Mustafa), Almancı (Ökkeş), Minibüschü (Ökkeş), Kamyoncu (Ali), Hızarcı (Ali), Tahsildar (Osman), Habo (Habib), Tembel (Ali), Bastoncu (İbrahim), Cinder (Mehmet), Paşa (İbrahim), Mülazım (Ökkeş), Mustuk (İbrahim), Cefaar (Mustafa), Allış (Kadir), Usta (Hacı), Kahveci (Ökkeş), Süllüler, İraşolar, Yaab (Ali), Alimiş(Mustafa), Zuhur (Ali).

2.3. Kökeni Belli Olmayan Lakaplar

Aynallar, Tondeyler, Ninnoş (Mustafa), Hıddık (Hamza), İviri (İbrahim), Çöllo (Mehmet), Fıddık (Hamza), Totuş Mehmet, Somaçlar, Seterekler, Kinnini (Abdullah), Zello (Mustafa).

3. Şekil (Morfoloji) Özelliklerine Göre Lakaplar

Kullanılan lakapların şekilsel özelliklerine bağlı olarak basit, türemiş, birleşik olarak üç grupta incelenmiştir.

3.1 Basit Lakaplar

Erkek(Abdullah), Filik (Mehmet), Kaymakam (Kazım), Kenanlar, Koca (Hamza, Hösün, Demirci), Padişah (Ali), Pat (Ali), Süllü (Ökkeş), Ağalar, Ala (Hasan), Arap (Hacı), Aykırı (İbrahim), Aynallar, Baddallar, Bakkal (Mevlüt), Bey (Mustafa), Cırt (Ali), Çakal (Hasan), Çapıt (Ömer), Çiçek (Muzo), Çil (Mustafa), Çolak (Kadir), Çöllo (Mehmet), Dal (Emine), Dede (Hasan), Deli (Hasan, Palta), Dik (Halil), Dingiş (Ökkeş), Duman (Mehmet), Elifler, Fakılar, Fatmallar, Fıddık (Hamza), Firik (Mehmet), Godaz (Mehmet), Göbelek (Kalender), Göbelekler, Göv (Çocuk), Gücce (Ali), Kel (Mehmet, Aliler), Habo (Habip, Zeki), Hacılar, Hamitler, Hamzallar, Hayta (Hösün), Haytalar, Hıddık (Hamza), Hocalar, İbişler, İbiz(İbrahim), İviri (İbrahim), Kabişler, Kamış (Ali), Kara (Mehmet, Omar, Dede), Kayışlar, Kerimler, Kırmızı (İbrahim), Kiriz (Abdo), Koç (Yusuf), Kör (Dede, Ağalar), Köse (Ökkeş), Kuru (Halil), Madiş (İbrahim), Mahmutlar, Muhtar (Eşe), Mustuk (İbrahim), Müdür (Mustafa), Necatiler, Ninnoş (Mustafa), Pan (Aliler), Sarı (Mehmet), Sert (Habip, Yusuf), Seterekler, Somaçlar, Süllüler, Bıyık (Hösün), Süvari (İbrahim), Şeytan (Mehmet, Ahmet), Teke (Mehmet), Tembeler (Ali), Tondeyler, Topal (Ali, Mustafa), Uzun (Hasan, Ali), Yassı (İbrahim), Zello (Mustafa), Zuhur (Ali).

3.2. Türemiş Lakaplar

Ağca (Mehmet), Şişik (Halil), Çerçi (Hösün), Başkan (Ökkeş), Avcılar, Sestenmez (Mehmet), Dokuzlu (Osman), Çenteli (Mehmet), Çorapsız (Mustafa), Dişlen (Mahmut), Kokulu (Emmi), Demirciler, Çürükler, Arkacılar, Göncüler, Kahveciler, Ağcılar, Tüysüzler, Tıkalaklar, Bostancılar, Kirli (Mahmut), Demirci (Hasan, Mustafa, Ökkeş, İbrahim), Tahsildar (Ali, Osman), Tekerekler, Güccük (Ökkeş, Hösün), Kalaycı (Mustafa), Değirmenci (Hamza, Ökkeş), Tüfekçi (Ökkeş), Semerci (Ali), Taksici (Ökkeş), Bekçi (İsmail), Cebelli (Kızı), Maraşlı (Kızı), Bıçakçı (Muhammet), Oyuncu (Ahmet), Kazakçı (İbrahim), Almancı (Ökkeş), Minibüscü (Ökkeş), Kamyoncu (Ali), Hızarcı (Ali), Sıvacı (Çavuş), Bastoncu (İbrahim), Ormancı (İbrahim), Çavuş (Hasan), Kıracı (Kızı), Körmenci (Ali), Kahveci (Ökkeş), Cefaar (Mustafa), Çöttü (Hasan), Tozo (Hösün), Alimış (Mustafa), Allış (Kadir), Mençik (Ökkeş), Tıkalak (Osman), Kevli (Ahmet), Eşekli (Fatma), Kinnini (Abdullah), Hoylu (Rabiye), Gerekmez (Mehmet), Zortuk (Mustafa, Habib), Çöddü (Hasan), Yamık (Hanifi), Cinder (Mehmet).

3.3. Birleşik Lakaplar

Fettahlıoğulları, Erbakan (Hasan), Karayığitler, Hatunkızlar, Taşbaşoğulları, Cindil(Dede), Bıdıbıdı (Emine, Mehmet), Karadöl (Mehmet), Çakal Kızı (Emine), Cino (Ahmet), Bekir Ağalar, Kılıboz.

4. Hasanbeyli Yöresinde Kullanılan Bazı Lakapların Yapıları ve Veriliş Nedenleri²

Ağalar: Türkçe kökenli olan kelime Türkçe Sözlükte "1. Ağa, bey, efendi; arkadaş; baba; ağabey. 2. Saygıdeğer (kimse)." anlamlarına gelmektedir. Bu bölgede soy, sülale ismi olarak kullanılmaktadır (K. 2).

Ağca Mehmet: Ten rengi beyaz olduğu için "Oldukça beyaz." anlamındaki "Ak+ça" kelimesi "Ağca" şeklinde söyleyişe bağlı olarak değişime uğrayarak kişiye lakap olarak verilmiştir (K. 2).

Ala Hasan: "Karışık renkli, çok renkli, alaca." anlamındaki kelime, kişinin ten rengine bağlı olarak verilmiştir (K. 2).

² Bu bölümdeki kelimelerin anlamları Türkçe Sözlük (<https://sozluk.gov.tr>) sitesinden faydalanılmıştır.

Alimiş (Mustafa): Arapça kökenli, “*Ali+miş*” şeklinde oluşmuştur. Bu lakabı dedesinden almıştır (K. 2).

Almancı (Ökkeş): Fransızca kökenli kelime “*Alman+cı*” şeklinde türemiş ve Almanya’da yaşayan, çalışan kimse anlamında yörede lakap olarak kullanılmıştır (K. 1).

Arkacılar: Türkçe Sözlükte, “1. Bir şeyin temel tutulan yüzünün tam ters yanı, ön karşıtı. 2. Arkada olan, arkada bulunan. 3. Kayıran, destekleyen.” anlamlarına gelen kelime “*arka+cı*” şeklinde türemiştir. Soy, sülale ismi olarak kullanılmıştır (K. 3).

Avcı Mehmet: “*Av+cı*” şeklinde oluşan kelime “*Av işiyle uğraşan kişi.*” anlamındadır. Kişiye bu lakabın verilmesi şu şekilde anlatılmıştır: Mehmet’in dedesinin dedesi, hayvancılık yapıyormuş. Davarlarını otlatdığı sırada bir sırtlan gelip oğlağın birini sırtına almış ve sürüden kaçırmış. Avcı Mehmet’in dedesi sırtlanı takip etmiş ve sırtlana yetişip bunun sırtına atlamış, oğlağı kurtarmış; sırtlanın kulaklarından tutup sürükleye sürükleye köyün meydanına kadar getirmiş. Bu olayın üzerine avcı lakabını almış. O günden bugüne bu sülâleye de “*Avcılar*” sülâlesi denmiştir (K. 3).

Baddallar: Arapça kökenli kelime Türkçe Sözlükte “1. En ve boyca alışılmış olandan büyük. 2. İşe yaramaz, kullanılmaz.” kullanılmıştır. Ayrıca “*Cesur, kahraman, pek büyük, iri.*” anlamlarında erkek çocuklarına isim olarak verilmiştir. Yörede Soy, sülale ismi olarak kullanılmıştır (K. 4).

Bakkal (Mevlüt): Arapça kökenli kelime “*Yiyecek, içecek vb. maddeleri perakende olarak satan kimse.*” anlamındadır. Yörede kişinin mesleğine dayalı olarak bu lakap verilmiştir (K. 4).

Bastoncu (İbrahim): İtalyanca kökenli kelime Türkçe Sözlükte “*Yürürken dayanmaya yarayan, ağaç veya metalden yapılan araç.*” anlamında kullanılmaktadır. “*Baston+cu*” şeklinde türetilerek bu mesleği yapan kişiye ad olarak verilmiştir. Yörede mesleğe dayalı lakap olarak kullanılmıştır (K. 4).

Bekçi (İsmail): Türkçe kökenli olan kelime “*bek+çi*” şeklinde türemiş ve Türkçe Sözlükte “*Bir şeyi veya bir yeri bekleyip korumakla görevli kimse.*” olarak tanımlanmıştır. Yörede kişiye görevinden dolayı bu lakap verilmiştir (K. 3).

Bekir Ağalar: Arapça kökenli “*Bekir*” kelimesiyle Türkçe kökenli “*Ağa*” kelimesinin birleşimiyle soy, sülale ismi olarak yörede kullanılmıştır (K. 3).

Bıçakçı (Muhammet): Türkçe kökenli kelime Türkçe Sözlükte “*Bir sap ve çelik bölümden oluşan kesici araç.*” tanımlanmış ve bu işle uğraşan kişiye “*bıçak+çı*” denmiştir. Meslek ismine dayalı olarak kişiye lakap olarak verilmiştir (K. 3).

Bostancılar: Farsça kökenli kelime Türkçe Sözlükte “*Sebze bahçesi.*” anlamında kullanılmıştır. “*Bostan+cı*” şeklinde türetilerek bu işle uğraşan kişilere isim olarak verilmiştir. Yörede soy, sülale ismi olarak kullanılmıştır (K. 2).

Bıdıbıdı (Emine, Mehmet): Çok konuştuğu için kişilere bu lakap verilmiştir (K. 2).

Bıyık (Hösün): Fiziksel durumuna bağlı olarak bıyıkları çok kalın ve siyah olduğu için bu lakap verilmiştir (K. 1).

Çapıt (Ömer): Babası küçükken ölen Ömer’i, annesi bir çapıt (beze) sarmış. “*Çapıtım benim, çapıtım benim.*” diye severmiş. Bu yüzden “*Çapıt Ömer*” lakabıyla tanınmıştır (K. 1).

Cebelli (Kızı): Arapça kökenli olan kelime Türkçe Sözlükte “*Dağ*” olarak ifade edilmiştir. Yörede “*cebel+li*” şeklinde lakap olarak kullanılmıştır (K. 3).

Cefaar Mustafa: Arapça kökenli cefa kelimesi “Eziyet, zahmet” anlamında kullanılmıştır. “Cefa+kar” şeklinde türemiş olan lakap ağız özelliklerine dayalı olarak “Cefaar” olarak kullanılmaktadır. Çok çalışkan ve cefakâr olduğu için bu lakap verilmiştir (K. 4).

Cırt Ali: Maraş otu kullanırmış. Her ot attığında da sağa sola “cırt cırt” diye tükürürmüş. Bu yüzden kendisine “Cırt Ali” lakabı verilmiştir (K. 4).

Cinder Mehmet: Muska işiyle uğraştığı için bu ismi almıştır (K. 4).

Çavuş (Hasan): Türkçe olan kelime asker ocağında bir rütbedir. Kelime eski Türkçede “Çav+ış” şeklinde türemiştir. Askerliğini Çavuş rütbesiyle tamamladığı için kişiye bu lakap verilmiştir (K. 4).

Çenteli (Mehmet): Kelime “Çanta+lı” şeklindedir. Çanta kelimesi Farsça kökenli “Kese, torba” anlamına gelen bir kelimedir. Yörede kalın ünlüler inceltildiği “Çantalı” “Çenteli” şeklinde lakap olarak kullanılmıştır (K. 4).

Çerçi (Hösün): Moğolca kökenli bir kelime, “Köy, pazar vb. yerlerde dolaşarak ufak tefek tuhafiyeye eşyası satan kimse.” olarak tanımlanmıştır.” Çerçilik mesleğinden dolayı bu lakabı almıştır (K. 3).

Çil (Mustafa): Türkçe Sözlükte “Çoğunlukla yüzde oluşan kahverengi küçük benekler.” olarak tanımlanmıştır. Yüzünde bu çillerin olması nedeniyle kişiye bu lakap verilmiştir (K. 3).

Çolak (Kadir): “Eli veya kolu sakat olan (kimse).” anlamındadır. Fiziki durumuna bağlı olarak bu lakabı almıştır (K. 3).

Çöttü (Hasan): Derleme Sözlüğünde “Topal, çolak (kimse).” olarak tanımlanan “çöt” kelimesi “çöt+tü” şeklinde yörede lakap olarak kullanılmıştır (K. 1).

Çoban İbrahim: Farsça kökenli kelime “Koyun ve keçi sürülerini otlatan kimse.” anlamındadır. Kişinin mesleği bu olduğu için “Çoban İbrahim” lakabıyla tanınmıştır (K. 1).

Çorapsız Mustafa: Farsça kökenli kelime “Pamuk, yün vb.nden örülen, ayağa giyilen giyecek.” anlamındadır. “Çorap+sız” şeklinde türeyen kelime kişinin kış gününde bile çorap giymemesi nedeniyle lakap olarak verilmiştir (K. 1).

Çürükler: Türkçe Sözlükte “Sağlam dayanıklı olmayan. Hastalıklı, sağlıklı olmayan.” anlamları verilmiştir. “Çürü-k” şeklinde türeyen kelime yörede soy, sülale adı olarak kullanılmıştır (K. 2).

Dal Emine: Kurtuluş Savaşı’nda kahramanlık gösteren “Dal Emine” adlı kadından esinlenerek bu lakap verilmiştir (K. 2).

Değirmenci Hamza: Türkçe Sözlükte “İçinde öğütme işi yapılan yer.” olarak tanımlanan kelime “Değirmen+ci” şeklinde değirmen işiyle uğraşan kişiye lakap olarak verilmiştir (K. 2).

Dede (Hasan): Türkçe Sözlükte “Torunu olan erkek, büyükbaba, büyük peder.” anlamında kullanılan kelime yörede kişinin genç yaşta torun sahibi olması nedeniyle lakap olarak verilmiştir (K. 2).

Deli Hasan: Çok asabî olduğundan ve ani çıkışlarından dolayı bu lakabı vermişler (K. 2).

Deli Palta: Çok sinirli bir insan olduğu için bu lakabı vermişler (K. 2).

Demirci (İbrahim, Hasan): Ataları, dedeleri ve çocukları demircilik mesleği ile uğraştığı için bu lakabı vermişler. Hatta Karayiğit köyünde “Demirciler” sülalesi olarak anılırlar (K. 2).

Dik Halil: Boyu uzun ve dik yürüdüğünden dolayı bu lakap verilmiştir (K. 2).

Dingiş Ökkeş: Derleme Sözlüğünde “Çok uzun boylu ve zayıf (kimse).” olarak ifade edilmiştir. Kişinin dik yürüyüp ve dik oturması nedeniyle lakap olarak verilmiştir (K. 2).

Diş Hösün: Dişleri öne doğru çıkıntılı olduğu için bu lakabı vermişler (K. 1).

Dişlen (Mahmut): “Diş+len” şeklinde türeyen kelime kişinin dişlerinin önünde olası nedeniyle lakap olarak verilmiştir (K. 1).

Dokuzlu Osman: Her gün saat 9.00’ dan sonra kalkarmış, saat dokuzdan önce kalkamadığı için bu lakabı vermişler (K. 1).

Elifler: Arapça kökenli olan kelime Derleme Sözlüğünde “1. Arap alfabesinin ilk harfi. 2. İnce uzun boylu kız.” olarak tanımlanmıştır. Aile, soy, sülale ismi olarak kullanılmıştır (K. 1).

Erkek Abdullah: Küçük yaşına rağmen çok büyük işler yapan Abdullah’a köylüler; “Sen bu yaşına rağmen bu işleri yapıyorsun ya! Erkeksin erkek” demişler. O günden sonra bu lakabı almış (K. 2).

Fakılar: Derleme Sözlüğünde “Soylu, hoca.” anlamındadır. Yörede sülale, soy adı olarak kişi isimleri önünde kullanılmıştır (K. 2).

Fatmallar: Arapça kökenli kelime yörede sülale, soy adı olarak kullanılmıştır. Ağız özelliklerine bağlı olarak “Fatmallar” şeklinde ifade edilmektedir (K. 2).

Fettahlıoğulları: Kişi adları Sözlüğünde “1. Üstün gelmiş, zafer kazanmış. 2. Fetheden, açan. 3. Allah'ın adlarından.” ifade edilmiştir. Yörede sülale, soy adı olarak kullanılan birleşik bir kelimedir (K. 2).

Filik (Mehmet): Derleme Sözlüğünde “Tiftik keçisi.” olarak açıklanan kelime yörede kişiye lakap olarak verilmiştir (K. 2).

Firik (Mehmet): Derleme Sözlüğünde “Olgunlaşmak üzere olan tahıl.” olarak tanımlanan kelime yörede lakap olarak kullanılmıştır (K. 2).

Gardiyan (Ali, Hösün, Mehmet, Mustafa): Fransızca kökenli bir kelimedir. Mesleğinden dolayı bu lakabı almışlardır (K. 1).

Gerekmez Mehmet: İşe yaramayan anlamında “Gerek+mez” şeklinde kullanılan kelime bir olay üzerine lakap olarak kullanılmıştır. Olay şu şekildedir: Karayiğit köyünden Mehmet ve Mustafa adında iki kardeş vardır. Mustafa çok çalışkan birisi Mehmet ise; Mustafa’nın tam tersi, tembel birisidir. Bir gün köyün ağası Mehmet’e bir iş buyurur. Mehmet de bu işi yapmak istemez. Ağa, Mehmet’e; “Sen ne işe yararsın ki gerekmezsin birisin.” demiş. O gün bugündür Mehmet’in lakabı gerekmez olarak kalmış. Ağa, Mustafa’ya da çok çalışkan olduğu için “Cefaar” lakabını vermiş (K. 1).

Godaz (Mehmet): Derleme Sözlüğünde “Horoz” olarak ifade edilmiştir. Yörede kişiye lakap olarak verilmiştir (K. 4).

Göbelek Kalender: Derleme Sözlüğünde “Mantar çeşidi.” olarak açıklanmıştır. Yörede lakap olarak kullanılması şu şekildedir: Dedesinin lakabı “Göbelek” olduğu için bu lakap verilmiştir. Dedesinin annesi, dedesine 45 yaşında hamile kalmış. Çocuğu yaşlı hâlinde dünyaya getirdiği için yaşlı ağaçların kökünde bulunan göbeleğe (mantar) benzetilerek çocuğa “göbelek” lakabı verilmiştir (K. 4).

Göbelek Murtaza: Derleme Sözlüğünde “*Mantar çeşidi.*” olarak açıklanmıştır. Yörede lakap olarak kullanılması şu şekildedir: Murtaza'nın annesi, Murtaza küçük bebekken onu “*Göbeleşim benim*” diye severmiş. Bu yüzden köylüler Murtaza'ya bu lakabı takmışlar ve bundan dolayı sülaleye de “*Göbelekler*” denilmiştir (K. 4).

Göncüler: Türkçe Sözlükte “*İşlenmiş deri.*” anlamında olan “*gön*” kelimesi “*gön+cü*” şeklinde deri işiyle uğraşanlara verilmektedir. Yörede Göncüler de bu işle uğraştığı için soy, sülale adı olarak bu lakabı almışlardır (K. 4).

Göv (Çocuk): Derleme Sözlüğünde “*Mavi, masmavi.*” anlamında kullanılan kelime kişiye göz renginden dolayı verilmiştir (K. 4).

Gücce (Ali): “*Küçük*” kelimesi söyleyişe bağlı olarak “*Gücce*” şeklinde ifade edilmektedir. Kişinin fiziki durumuna bağlı olarak verilmiştir (K. 5).

Güccük (Hösün, Ökkeş): “*Küçük*” kelimesi söyleyişe bağlı olarak “*Güccük*” şeklinde ifade edilmektedir. Kişinin fiziki durumuna bağlı olarak verilmiştir (K. 6).

Gubuduk Ayşe: Kelimenin anlamı ve kökeni bilinmemektedir. Kişinin boyu kısa ve minyon tipli olmasından dolayı bu lakap verilmiştir (K. 6).

Hacılar: Arapça kökenli kelime Türkçe Sözlükte “*Din buyruklarını yerine getirmek için hacca gitmiş Müslüman.*” olarak açıklanmıştır. Sülalenin dinî hassasiyetleri nedeniyle bu ad verilmiştir (K. 3).

Hamzallar: Kişi adları sözlüğünde Arapça “*1. Aslan, güçlü adam. 2. İslam tarihinde Hz. Muhammed'in amcası.*” anlamlarına gelmektedir. Aile, soy, sülale ismi olarak kullanılmıştır. Ağız özelliğine bağlı olarak “*Hamzallar*” şeklinde ifade edilmektedir (K. 2).

Habo (Habib, Zeki): Dedelerinin adı Arapça kökenli “*Habip*” olduğu için “*Habo*” lakabı verilmiştir (K. 5).

Hamitler: Kişi adları sözlüğünde Arapça “*1. Övülmeye değer. 2. Allah'ın adlarından. 3. Hamdeden, şükreden.*” anlamlarına gelmektedir. Aile, soy, sülale ismi olarak kullanılmıştır (K. 4).

Hatunkızlar: Türkçe Sözlükte “*1. Kadın. 2. Bayan, hanım. 3. Eş, zevce. 4. Eskiden yüksek kişilikli kadınlara veya hakan eşlerine verilen san.*” olarak tanımlanmıştır. “*Hatun+kız+lar*” şeklinde “*Aklı başında, oturaklı*” anlamında yörede lakap olarak kullanılmıştır (K. 4).

Hayta Hösün: “*Başiboş, bir baltaya sap olamamış, apaş, serseri.*” anlamında kullanılan kelime yörede kişiye hareketli, gözü pek bir yiğit olması ve aynı zamanda Millî Mücadele'ye çete reisi olarak destek vermesi nedeniyle lakap olarak verilmiştir. Haytalar da aile, soy, sülale ismi olarak kullanılmaktadır (K. 5).

Hızarcı (Ali): Farsça kökenli kelime Türkçe Sözlükte “*Hızır işleten, hızarla kereste biçen kimse*” anlamındadır ve meslek ismi olarak yörede lakap olarak kullanılmıştır (K. 6).

Hoca (Mustafa): Farsça kökenli kelime Türkçe Sözlükte “*Din görevlisi.*” olarak tanımlanmıştır. Yörede kişinin dinî hassasiyetlerinden dolayı bu lakap verilmiştir. Hoca kelimesi aynı zamanda “*Hocalar*” şeklinde aile, soy, sülale ismi olarak da kullanılmaktadır (K. 6).

Hoylu (Rabiye): Derleme Sözlüğünde “*Ayol anlamında seslenme ünlemi.*” olarak tanımlanmıştır. “*Hoy+lu*” şeklinde yörede lakap olarak kullanılmaktadır (K. 2)

İraşolar: Kelime “*Reşit*” kelimesinin ağız özelliğine bağlı olarak değişmiş hâlidir. Arapça kökenli “*reşit*” kelimesi Kişi adları sözlüğünde “*1. Doğru yolu tutan. 2. İyi hareket*”

eden, akıllı. 3. Ergin.” olarak tanımlanmıştır. Reşit ismi bu yörede başına “ı” ünlüsü getirilerek ifade edilmektedir. Aile, soy, sülale ismi olarak kullanılmaktadır (K. 1).

İbiş (Abdullah): Arapça “İbrahim” kelimesinin kısaltılmış hâlidir. “İbişler” olarak aile, soy, sülale ismi olarak kullanılmaktadır (K. 4).

İbiz (İbrahim): Derleme Sözlüğünde biz kelimesi “İğne” anlamında kullanılmıştır. Yörede “İbiz” şeklinde ifade edilmektedir. Lakap olarak verilmesi şu şekilde anlatılmıştır: Dayısının adı “İbiz İbrahim” imiş. Kendisine de bu lakabı vermişler. Eskiden köylerde cirit oynarlarmış. Bu İbiz İbrahim de cirit okunu her attığında hedefi tam isabet vurur ve oku yere saplarmış. Ok yere saplandığında izleyenler “Biz gibi vurdu, biz gibi vurdu” derlermiş. Bu yüzden İbiz İbrahim lakabını almış (K. 3).

Kabişler: Derleme Sözlüğünde “Kabiş” şeklinde “*Kel. Boynuzu çıkmayan küçükbaş ya da büyükbaş hayvan.*” anlamları verilmiştir. Yörede “Kabiş” olarak ifade edilen kelime aile, soy, sülale ismi olarak kullanılmaktadır (K. 3).

Kahveci (Ökkeş): Türkçe Sözlükte “*Kahve üreten veya satan kimse.*” anlamında olan “*kahve+ci*” kelimesi yörede mesleğe bağlı olarak lakap olarak kullanılmaktadır (K. 2).

Kahyalar: Farsça kökenli olan “*Kâhya*” kelimesi “*Konak, çiftlik vb. yerlerde türlü işleri yapmakla görevli kimse.*” anlamındadır. Dedelerinin bu işle uğraşması nedeniyle aile, soy, sülale ismi olarak kullanılmaktadır (K. 2).

Kalaycı Mustafa: Kalaycılık yaptığı için bu lakabı vermişler (K. 1).

Kamış (Ali): Bitki türü ismi olan “*kamış*” kelimesi kişinin boyunun uzun ve ince olmasından dolayı fiziksel görüntüsüne bağlı olarak verilmiştir (K. 1).

Kara (Dede, Mehmet, Omar, Mahmutlar): Ten rengine bağlı olarak verilmiştir. Kara Mahmutlar lakaplı aile, soy, sülale ismi de bulunmaktadır (K. 1).

Karadöl Mehmet: “*Kara+döl*” şeklinde oluşan birleşik kelime olumsuz manada davranışa bağlı olarak verilmiştir (K. 1).

Karayiğitler: “*Kara+yiğit+ler*” şeklinde oluşan birleşik kelime aile, soy, sülale ismi olarak kullanılmaktadır (K. 1).

Kayışlar: Kemer anlamında kullanılan kelime yörede aile, soy, sülale ismi olarak kullanılmaktadır (K. 1).

Kaymakam Kazım: Arapça kökenli kelime “*Bir ilçede devleti temsil eden en yetkili yönetim görevlisi.*” anlamındadır. Yörede gerçek anlamından uzaklaşmış ve konuşurken çokbilmiş tavırlar takındığı için kişiye lakap olarak verilmiştir (K. 1).

Kazakçı (İbrahim): Fransızca kökenli “*kazak+çı*” kelimesi bu mesleği yapan kişiye lakap olarak verilmiştir (K. 1).

Kel (Aliler, Mehmet): Farsça kökenli “*kel*” kelimesi fiziksel durma bağlı olarak saç dökülmüş kişiye lakap olarak verilmiştir. Aynı zaman aile, soy, sülale ismi olarak da kullanılmaktadır (K. 1).

Kenanlar: İbranice kökenli kelime kişi adları sözlüğünde “*1. Vaat edilmiş ülke. 2. Cennet. 3. Hazreti Yakup'un ülkesi, Filistin.*” anlamına gelmektedir. Yörede aile, soy, sülale ismi olarak kullanılmaktadır.

Kerimler: Arapça kökenli kelime “*Soylu. Eli açık, cömert.*” anlamlarına gelmektedir. Yörede aile, soy, sülale ismi olarak kullanılmaktadır (K. 1).

Kevli (Ahmet): Derleme Sözlüğünde “keyif” anlamındadır. “keyif+li” kelimesi söyleyişe bağlı olarak “keveli” şeklinde lakap olarak kullanılmıştır (K. 1).

Kılıboz: “kıl+ı+boz” şeklinde kullanılan birleşik kelime ten rengine bağlı lakap olarak verilmiştir (K. 4).

Kıraçlı (Kızı): “Kıraç+lı” şeklinde türemiş olan kelime köy ismidir. Kıraçlı köyünden gelin gelen kişi için bu lakap verilmiştir (K. 4).

Kırmızı (İbrahim): Arapça kökenli kelime ten renginden dolayı kişiye lakap olarak verilmiştir (K. 3).

Kınnini (Abdullah): Çok yavaş ve miskin konuştuğu için ve konuşmasında sıkça “ıııııı” ifadesini kullandığı için bu lakap verilmiştir (K. 2).

Kiriz (Abdo): Derleme Sözlüğünde “Kanı karışık, melez.” anlamında kullanılan kelime yörede lakap olarak kullanılmıştır (K. 1).

Koca (Demirci, Hamza, Hösün): Boyu uzun ve babayiğit olduğu için bu lakabı almıştır (K. 1).

Koç (Yusuf): Cüssesi iri ve güçlü olduğu için bu lakabı vermişler (K. 2).

Kokulu Emmi: Küçükken kulağından hasta olmuş. Bunun üzerine annesi bu rahatsızlığın gitmesi için çocuğun kulağına koku damlatmış. Bu olaydan sonra annesi çocuğunu “kokulum” diye severmiş. O günden sonra lakabı “kokulu” kalmış (K. 3).

Kör (Ağalar, Dede): Farsça “Görme engelli.” anlamına gelen kelime fiziki engele bağlı olarak verilmiştir (K. 3).

Körmenci (Ali): Derleme Sözlüğünde “Dağlarda yetişen rengi hafif yeşil yaban soğanı.” tanımı yapılmıştır. “Körmen+ci” ismi de dağlarda bu bitkiyi toplama işi yaptığı için kişiye lakap olarak verilmiştir (K. 3).

Köse (Ökkeş): Farsça “Bıyığı, sakalı çıkmayan (erkek).” anlamında olan kelime yörede de bu durumundan dolayı lakap olarak verilmiştir (K. 3).

Kuru (Halil): Gerçek anlamının dışında kişinin “zayıf, cılız” anlamında fiziki durumunu ifade etmek için lakap olarak verilmiştir (K. 1).

Kürt (Aliler): Etnik kökene bağlı olarak aile, soy, sülale ismi olarak kullanılmıştır (K. 2).

Madış (İbrahim): Göz rengi mavi olduğu için zaman içerisinde “maviş” yerine “madış” ismi kullanılmıştır (K. 3).

Mahmutlar: Arapça kökenli kelime yörede aile, soy, sülale ismi olarak kullanılmaktadır (K. 2).

Maraşlı (Kızı): “Maraş+lı” şeklinde türeyen kelime yöreye Kahramanmaraş’tan gelin gelen kişi için lakap olarak verilmiştir (K. 1).

Mençik (Ökkeş): Kuş ismidir. Avlanmaya gittiğinde bu kuş türünü avladığı için Mençik Ökkeş lakabı verilmiştir (K. 3).

Muhtar (Hasan): Karayiğit köyünde uzun süre muhtarlık yaptığı için bu lakabı vermişler K. 5).

Mustuk(İbrahim): Babasının adı “Mustafa” imiş. Bu yüzden “Mustafa” isminin kısaltması olarak kendisine “Mustuk İbrahim” lakabı verilmiştir (K. 4).

Müdür (Mustafa): Bir gün Karayığit köyü ilkokulunda bir piyes yapmışlar. Muhtar Hasan'ın oğlu Mustafa Karayığit, müdür rolünü oynamış. O günden bugüne "Müdür Mustafa" demişler (K. 5).

Mülazım (Ökkeş): Karadağ Savaşı'nda orduda mülazım subayı olarak görev yaptığı için bu lakap verilmiştir (K. 5).

Ormancı (İbrahim): "Orman+cı" şeklinde türemiş olan kelime, mesleğe bağlı olarak verilmiştir (K. 4).

Oyuncu (Ahmet): Çok güzel halay çektiği için ve Karayığit köyünde oyun denince ilk akla gelen kişi Ahmet olduğu için bu lakap verilmiştir (K. 2).

Padişah (Ali): Farsça kökenli kelime kişinin davranışlarına bağlı olarak verilmiştir (K. 3).

Paşa (İbrahim): Osmanlı döneminde bir rütbe, unvan olarak kullanılan kelime, yörede dedesi orduda Paşa olduğu için kişiye lakap olarak verilmiştir (K. 5).

Pan (Aliler): Derleme Sözlüğünde "Davranışları ağır, tembel." anlamında kullanılan kelime davranışa bağlı olarak kişiye lakap olarak verilmiştir (K. 4).

Pat (Ali): Çok yavaş hareket ettiği için "Pat Ali" demişler. Bu özelliği olan insanlara halk arasında "patıl" denilir. O yüzden bu kelimenin kısaltılmış hâli olan "pat" ifadesi kullanılmıştır (K. 2).

Sarı (Mehmet): Ten rengine bağlı olarak bu lakap verilmiştir (K. 3).

Semerci (Ali): Rumca kökenli kelime "Semer+ci" şeklinde türeyerek yörede lakap olarak verilmiştir (K. 1).

Seterekler: Sülalenin kökeni Malatya Darende ilçesine bağlı "Setirek" köyünden olduğu için bu lakap verilmiştir (K. 3).

Sıvacı (Çavuş): "Sıva+cı" şeklinde türemiş olan kelime kişinin mesleğine dayalı olarak verilmiştir (K. 4).

Süvari (İbrahim): Farsça kökenli "Atlı asker" anlamında kullanılan kelime askerliğini bu şekilde yaptığı için "Süvari" lakabını almıştır (K.1).

Şeytan (Mehmet): Arapça kökenli kelime mecaz anlamda "Çok kurnaz, uyanık (kimse)." olarak yörede lakap olarak verilmiştir (K.2).

Süllü (Ökkeş, Ali): İbranice kökenli "Süleyman" kelimesi yörede "Süllü" şeklinde kısaltılmış ve lakap olarak verilmiştir. Aynı zamanda "Süllüler" ismi de aile, soy, sülale adı olarak kullanılmaktadır (K.1).

Şıh (Aliler): Arapça "Şeyh" kelimesi, yörede söyleyiş özelliğine bağlı olarak "Şıh" şeklinde kullanılmıştır. Dini hassasiyetlerinden dolayı bu lakap verilmiştir (K.2).

Şişik (Halil): Kelime yapı bakımında "Şiş-ik" şeklinde türemiştir. Kişinin fiziki durumuna bağlı olarak bu lakap verilmiştir (K.3).

Tahsildar (Ali): Arapça kökenli kelime "Parayı alma, toplama." anlamındadır. "Tahsil+dar" şeklinde türeyen kelime, Osmaniy'e de maliye memuru olan kişiye lakap olarak verilmiştir (K. 1).

Taşbaşoğulları: Aile, soy, sülale adı olarak kullanılan kelime yapı bakımından "Taş+baş+oğul+lar+ı" şeklinde birleşik yapıdadır (K. 3).

Teke (Mehmet): Erkek keçiye verilen isimdir. Yörede kişinin aksi davranışlarından dolayı lakap olarak verilmiştir(K. 5).

Tembel (Ali): Farsça kökenli kelime “Çaba göstermekten, sıkıntıdan kaçan (kimse), üşengeç.” anlamındadır. Kişinin üşengeç olmasından dolayı olumsuz davranışa bağlı olarak bu lakap verilmiştir (K. 6) .

Topal (Ali, Mustafa): Fiziksel özelliğine bağlı olarak verilmiştir(K. 2).

Tüfekçi (Ökkeş): Farsça kökenli tüfek kelimesi “Savaş veya avda kullanılan, uzun namlulu ateşli silah.” anlamındadır. “Tüfek+çi” şeklinde kişiye yaptığı işten dolayı lakap olarak verilmiştir (K.1).

Tüysüzler: “Tüy+süz+ler” şeklinde türemiş olan kelime, atalarının fiziksel durumuna bağlı olarak sülaleye lakap olarak verilmiştir(K. 4).

Uzun (Hasan, Ali): Fiziksel özelliğine bağlı olarak verilmiştir (K. 2).

Yaab(Ali): Babasının adı “Yakup” olduğu için kendisine de “Yakup Ali” denilmiş. Halk arasında zamanla “Yakup” kelimesi “Yaab” kelimesine dönüşmüş ve yörede “Yaab Ali” lakabı olarak kullanılmıştır (K. 3).

Yamık (Hanifi): “Eğik, bükük, çarpık.” anlamında olan kelime kişinin olumsuz davranışlarına bağlı olarak verilmiştir (K. 4).

Yassı (İbrahim): “Yayvan, düz.” anlamında olan kelime kişinin fiziksel durumuna bağlı olarak verilmiştir (K. 5).

Zuhur (Ali): Arapça kökenli kelime “Ortaya çıkma, görünme, belirme, baş gösterme, meydana çıkma.” anlamındadır. Yörede kişi hiç olmadık yerde ortaya çıktığı için bu lakabı almıştır (K. 5).

Sonuç

Gözleme dayalı olarak ortaya çıkan ve insanları tanıtmada isimlerden daha çok kullanılan lakaplar, büyük yerleşim yerlerinde kullanımı azalsa da küçük şehirlerde, ilçelerde, köy ve kasabalarda; akrabalık ilişkilerinin ve tanışıklığın fazla olduğu yerlerde kullanılmaya devam etmektedir. Osmaniye iline bağlı Hasanbeyli ilçesi de lakap verme geleneğinin devam ettiği yerlerden biridir. İlçede yapılan derleme sonucunda yüz altmış bir adet lakap tespit edilmiş ve bu lakaplar ad bilim açısından değerlendirilmiştir. İlçede geleneksel yaşam tarzı korunduğu için toplumun, kişilere dinî, etnik, fiziki özellik, davranış, meslek, sülale, soy ve diğer özelliklere bağlı olarak lakaplar verdiği görülmüştür. İlçenin geçiş alanı üzerinde yer alması lakaplardaki çeşitliliği arttırmıştır. Köklü bir geçmişe sahip olması ve burada Türk aşiretlerinin çok fazla olması kullanılan lakapların çeşitliliğine de yansımıştır. Aileye, sülaleye ve soya bağlı elli bir lakap tespit edilmiştir. Aileye, sülaleye ve soya bağlı lakaplar, aile fertlerinin isimlerinin önünde kullanılmıştır. Geleneksel toplum yapısına bağlı olarak kadınlara verilen lakap sayısının erkeklere göre daha az olduğu ve sadece beş lakapta kullanıldığı görülmüştür. “Kara, Bıdıbıdı, Tondey, Tahsildar, Güccük, Habo, Topal, Gardiyan, Demirci” gibi lakaplar birden fazla kişiye verilmiştir. Olumsuz davranış ve harekete bağlı lakaplar ifade edilirken argo, küfür ve hakarete varan lakaplar derleme yapılan kişilerce ifade edilmemiştir. Mesleğe dayalı olarak verilen lakaplar da kişilerle özdeşleştirilmiş ve otuz iki lakap meslek ve yapılan görevle ilişkili olarak verilmiştir. Köken bakımından bu bölgede yaşayan etnik grupların yapısına uygun olarak Türkçe lakaplar yabancı lakaplara göre daha fazla kullanılmıştır. Yabancı lakaplarda ise sırasıyla Arapça, Farsça, Fransızca, İbranice, Moğolca kökenli lakaplar bulunmaktadır. Derlenen lakaplar içerisinde derleme

sözlüğünde bulanmayan ve kökeni belli olmayan on iki lakap bulunmuştur. Bölgenin ağız özelliklerine bağlı olarak lakaplarda dil olayları da gözlenmiştir. Örneğin, Süllü, Çenteli, Cefaar, Gücce, Güccük, Habo, İbiş, Kevli, Şih, Yaab gibi lakaplarda ses düşmesi meydana gelirken Hamzallar, Fatmallar, Iraşolar, İbizgibi lakaplarda ise türemenin olduğu görülmüştür. Ayrıca yabancı kökenli kelimelerin yapım ekleri getirilerek yeni anlamlara gelen kelimeler türetilmesi Türkçenin canlı ve işlek yapısını ortaya çıkarmıştır.

Sosyal hayat içerisinde daha kısa, açık ve anlaşılır konuşma adına kişileri tanıtmada isimlerden daha çok kullanılan lakaplar, her zaman kültürümüzde ve ad verme geleneği içerisinde yer almaktadır. Sosyal, kültürel, tarihsel, psikolojik ve dil açısından topluma ait özellikleri içerisinde barındıran şifreler olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle küçük yerleşim yerlerinde varlığını sürdürmeye devam etmektedir. Hasanbeyli ilçesinde de akrabalık ilişkilerinin kuvvetli olması ve sosyal hayat içerisinde insanların birbirlerini yakından tanıması lakapların çok fazla kullanılmasını sağlamıştır. Yörede lakap verilirken kişinin davranışları, fiziksel özellikleri, mensubiyeti ve ruhsal yönü dikkate alınmış ve ona göre kişiler isimlendirilmiştir.

Kaynakça

- Aksan, D. (1982). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim*. III. Cilt. Ankara: TDK Yayınları.
- Boyras, Ş. (1998). Bir Yöre Örneğinden Hareketle Lâkaplar Konusunda Bazı Dikkatler. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, VII, 107-138.
- Coşar, A. M. (2003). Trabzon'da Kullanılan Lakaplar Üzerine Bir Derleme-Değerlendirme. *TDAY-Belleten (1999-47)*, 27-40.
- Dinç, H. (2021). *Osmaniye/ Hasanbeyli Halk Kültürü Araştırması*. Yüksek Lisans Tezi. Osmaniye: Korkut Ata Üniversitesi.
- Gülensoy, T. (2011). *Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü*. Ankara: TDK Yayınları.
- Kardaş, C. (2018). Muş İli Merkezinde Kullanılan Erkek Lakapları. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 11(23), 207-226.
- Keskin, A.(2021) Adbilim Odağında Lakaplar ve Lakaplarla Karıştırılan Başlıca Terim ve Kavramlar. *Avrasya Terim Dergisi*, 9(2), 54-62.
- Kızıloğlu, Müjdat (2021). Türklerin Ad Verme Kültüründe Ad Verici Profili. *Uluslararası Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, 45-64.
- Oğuz, Ş. ve Oğuz İ. (2008). Lakap Verme Geleneğinde Manisa İli Demirci İlçesi Örneği. 38. ICANAS (Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi). Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığı.
- Parlak Kalkan, G. (2020). Dil Bilimsel Açından Lakaplar: Kilis Yöresi Örneği . *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, RumeliDE.Ö8 (Kasım) II. Uluslararası Akademik Filoloji Çalışmaları Kongresi, 199-223.
- Şahin, İ. (2019). *Adbilim*. Ankara: Pegem Akademi.
- Türkçe Sözlük* (2005). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Venderyes, V. J. (2001). *Dil ve Düşünce* (çev. Berke Vardar). İstanbul: Multilingual Yay.
- Yıldırım, Ü. (2019). Türkçede İnsan Tavsifleri ve Karaman İli Berendi Köyü Örneği, *Umay Türkes Günay Armağanı*.

Zengin, D. (2014). *Türk Toplumunda Adlar ve Soyadları. Sosyo-kültürel ve Bilimsel Bir Yaklaşım*. Ankara: Kurmay Yayınları.

İnternet Kaynakları.

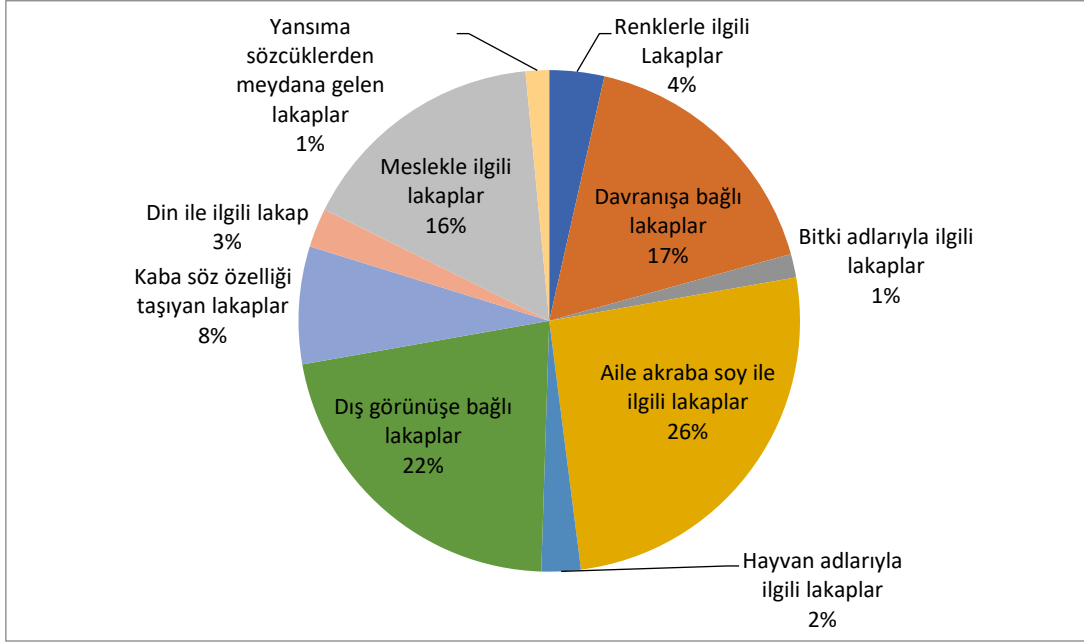
<https://sozluk.gov.tr>, [Erişim Tarihi: 25.04.2021].

<https://www.hasanbeyli.bel.tr/> [Erişim Tarihi: 10.09.2022].

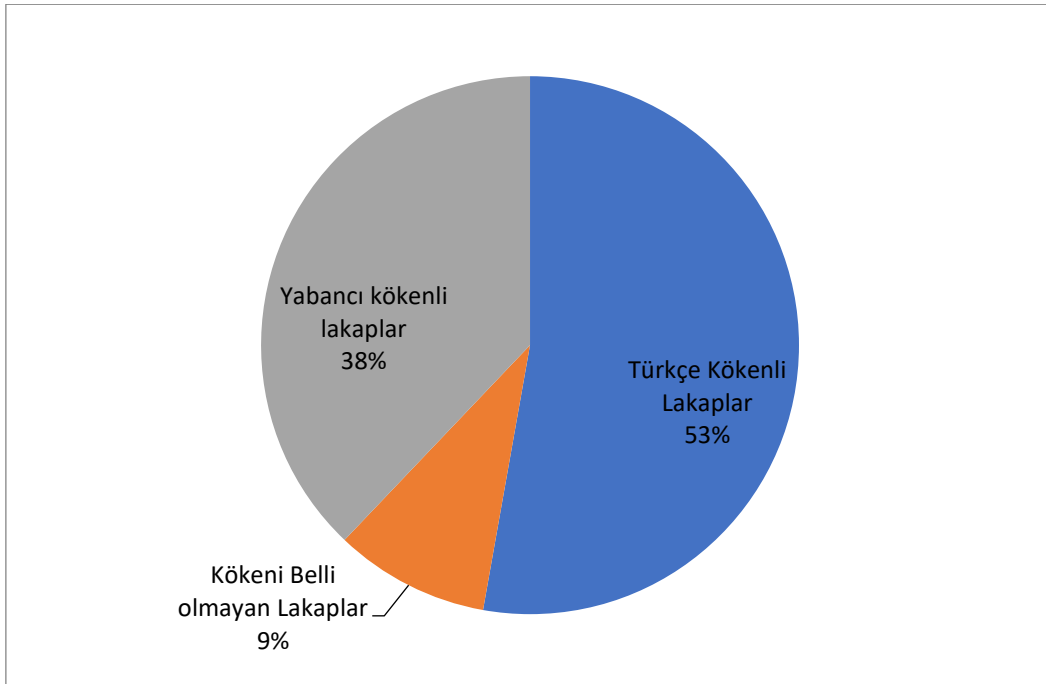
Sözlü Kaynaklar

- K. 1: Mahir Dinç, 1954 Karayığit köyü doğumlu, ilkokul mezunu işçi emeklisi ile 15.02. 2020 tarihinde Osmaniye’de yapılan görüşme.
- K. 2: Münife Dinç, 1952 Osmaniye doğumlu ilkokul mezunu ev hanımı ile 15. 02. 2020 tarihinde Osmaniye’de yapılan görüşme.
- K. 3: İbrahim Cihangir, 1955 Karayığit köyü doğumlu, lisans mezunu emekli din kültürü öğretmeni ile 18.05.2020 tarihinde Osmaniye’de yapılan görüşme.
- K. 4: Çavuş Şahanbaz, 1949 Karayığit köyü doğumlu, ilkokul mezunu işçi emeklisi ile 20.05.2020 tarihinde Osmaniye’de yapılan görüşme.
- K. 5: Hasan Demirci, 1952 Hasanbeyli doğumlu, lisans mezunu emekli mühendis ile 18.05.2020 tarihinde Osmaniye’de yapılan görüşme.
- K. 6: Muhammet İlgiz, 1940 Karayığit köyü doğumlu, ilkokul mezunu SGK emeklisi ile 10.08.2020 tarihinde Karayığit köyünde yapılan görüşme.

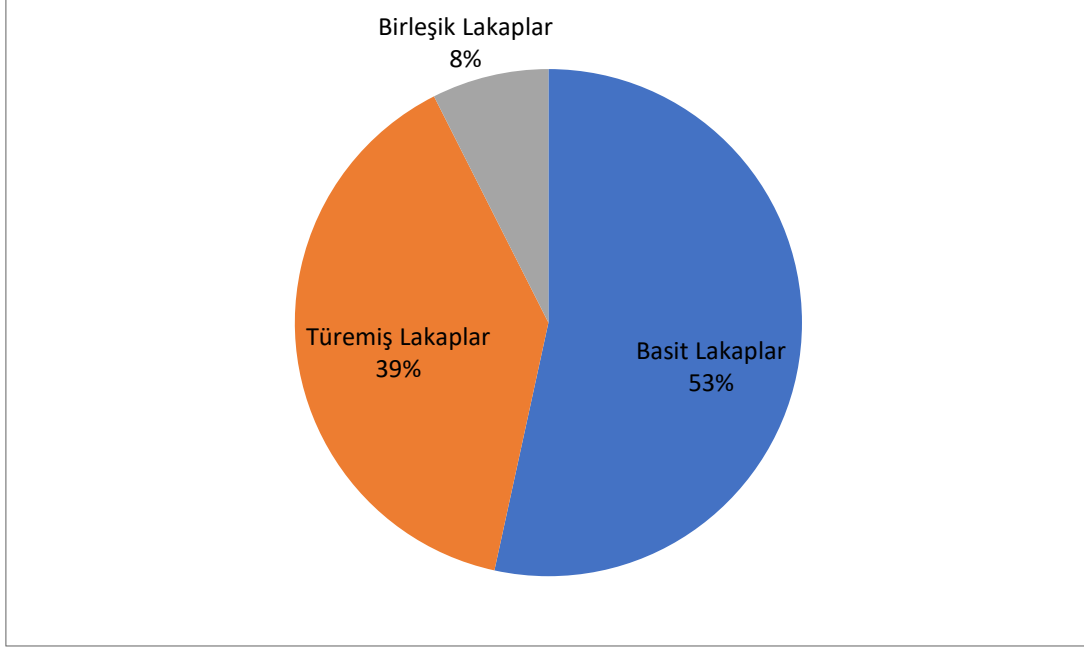
Ek 1. Lakapların Anlam, Yapı ve Köken Bakımından İstatiksel Grafikleri

Grafik 1. Anlam Bakımından Lakaplar

Grafik 2. Köken Bakımından Lakaplar

Grafik 3. Yapısına Göre Lakaplar